

Informácie o prístupe ku konaniu o azyle

Manuscript completed in April 2022

1st edition

Neither the European Union Agency for Asylum (EUAA) nor any person acting on behalf of the EUAA is responsible for the use that might be made of the information contained within this publication.

Print ISBN 978-92-9487-338-5 doi: 10.2847/337954 BZ-08-22-121-SK-C

PDF ISBN 978-92-9487-330-9 doi: 10.2847/307950 BZ-08-22-121-SK-N

© European Union Agency for Asylum (EUAA), 2022

Cover page photos: AlkeyPnferov, ©iStock, 2021; LukaTDB, ©iStock, 2021.

Reproduction is authorised provided the source is acknowledged. For any use or reproduction of photos or other material that is not under the EUAA copyright, permission must be sought directly from the copyright holders.

Obsah

Čo je medzinárodná ochrana (azyl)?.....	3
Aké sú kroky konania o azyle?	4
Aké sú vaše práva v priebehu konania o azyle?	8
Aké sú vaše povinnosti?	10
Aké sú následky nespolupráce s orgánmi?	12
Dajte orgánom vedieť, ak.	13

Čo je medzinárodná ochrana (azyl)?

Čo znamená medzinárodná ochrana alebo azyl?

V Európe sa **azyl** označuje ako **medzinárodná ochrana**.

Základným právom je požiadať o azyl v inej krajine, pretože návrat do domovskej krajiny je pre vás nebezpečný. Všetci muži, ženy a deti majú právo žiť v bezpečí a majú právo na to, aby boli rešpektované ich základné slobody.

Postavenie utečenca

O azyl môžete požiadať, ak je váš život alebo sloboda ohrozená z dôvodu:

- rasy,
- štátnej príslušnosti,
- náboženstva,
- politického názoru,
- príslušnosti k politickej skupine.

Doplňková ochrana

O azyl môžete požiadať aj v jednej z týchto situácií:

- hrozí vám trest smrti alebo poprava, alebo
- hrozí vám mučenie alebo iné neľudské zaobchádzanie, alebo
- prichádzate zo štátu, ktorý je zasiahnutý ozbrojeným konfliktom, ktorý ohrozuje život a bezpečnosť civilného obyvateľstva.

Váš život alebo sloboda môžu byť ohrozené napríklad v situáciách:

- fyzického alebo psychického násilia,
- zneužívania a trestania zo strany štátnych orgánov,
- diskriminačných obmedzení.

Situácia, ktorej sa obávate, musí predstavovať vážne porušenie vašich základných ľudských práv.

Všetky tieto nebezpečenstvá môžu rôznym spôsobom ovplyvniť mužov, ženy a deti.

Tieto nebezpečenstvá môže spôsobiť štát prostredníctvom svojich úradníkov alebo iné osoby, ktoré nie sú súčasťou štátu alebo orgánov.

Azyl vám bude udelený len vtedy, ak vás štátne alebo iné orgány vašej krajiny nie sú schopné alebo ochotné ochrániť pred nebezpečenstvom, ktoré vám hrozí.

Aké sú kroky konania o azyle?

Ako môžem získať azyl?

Po tom, ako informujete orgány o tom, že žiadate o azyl, vás orgány prevedú **konaním o azyle**. Konanie o azyle je proces, v ktorom sa rozhoduje o tom, či vám bude udelený azyl alebo nie. To zahŕňa dôkladné preskúmanie dôvodov vášho úteku a rizík, ktorým by ste čelili, ak by ste sa museli vrátiť do svojej krajiny.

Po podaní žiadosti o azyl je potrebné vykonať niekoľko krokov.

Po prvé, vaša žiadosť musí byť registrovaná.

Znamená to, že:

- budete vyzvaní, aby ste predložili všetky svoje doklady totožnosti,

- vaše osobné údaje sa zhromaždia a uložia vo vnútroštátnom systéme,

- vyhotovia vám fotografiu,

- budú vám odobraté odtlačky prstov,

- budete požiadaný o ďalšie informácie týkajúce sa vás a vašej rodiny, vašej cesty do Európy a dôvodov, prečo ste opustili svoju krajinu a obávate sa návratu,

- z bezpečnostných dôvodov môžu byť vaše veci prehľadané, ak sa prehliadka vykoná, vykoná ju osoba rovnakého pohlavia, ktorá rešpektuje vašu dôstojnosť a integritu. Vaše osobné veci zostávajú vaším majetkom a budú vám vrátené,

- zúčastníte sa lekárskeho vyšetrenia, to môže zahŕňať karanténu s cieľom zabrániť šíreniu chorôb a chrániť zdravie všetkých.

Tieto postupy sú štandardné pre všetkých a vašou povinnosťou je spolupracovať.

Všetky informácie a údaje, ktoré poskytnete orgánom zostanú **dôverné**. To znamená, že všetky informácie, ktoré zdieľate, sa nebudú ďalej zdieľať bez vášho súhlasu.

V Európskej únii môže každý požiadať o azyl **individuálne**. Aj keď ste prišli s rodinou, môžete o azyl požiadať sami. Žiadosť môžete podať aj spolu s rodinou. Pri preskúmaní sa zohľadnia všetky dôvody žiadosti o azyl, ktoré ste uviedli vy a vaši rodinní príslušníci. Ak existujú vážne dôvody, pre ktoré nechcete, aby vaši rodinní príslušníci vedeli, prečo žiadate o azyl, a súvisiace podrobnosti, mali by ste to oznámiť azylovým orgánom.

Za posúdenie vašej žiadosti je zodpovedný jeden členský štát Európskej únie

V rámci Európy si nemôžete vybrať krajinu, v ktorej požiadate o azyl. Očakáva sa, že keď požiadate o azyl, urobíte tak čo najskôr v prvej krajine, do ktorej prídete. Orgány určia, ktorá krajina bude zodpovedná za posúdenie vašej žiadosti. Je to známe ako dublinské konanie. Je dôležité, aby ste informovali orgány, ak máte v Európe rodinného príslušníka. Dublinské konanie možno použiť na zlúčenie s týmto rodinným príslušníkom, ak sa nachádza v jednej z krajín, ktoré uplatňujú tieto pravidlá.

Pred ukončením konania sa nemôžete z vlastnej iniciatívy presťahovať do inej krajiny. Ak tak urobíte, budete vrátení do krajiny, ktorá je zodpovedná za vašu žiadosť.

Posudzovanie vašej žiadosti

Budete pozvaní na **osobný pohovor**, na ktorom budete musieť podrobne uviesť dôvody, pre ktoré žiadate o azyl.

Po osobnom pohovore bude vaša žiadosť posúdená a **rozhodnutie** vám bude oznámené. To znamená, že orgány vám oznámia, či vám bol alebo nebol udelený azyl. Budete informovaní aj o dôvodoch tohto rozhodnutia.

Ak bola vaša žiadosť zamietnutá a vy sa domnievate, že došlo k omylu, môžete podať **odvolanie** proti rozhodnutiu.

Podrobnejšie informácie dostanete v neskoršej fáze postupu, ak je to pre vašu žiadosť relevantné.

Ako dlho trvá konanie o posúdení žiadosti?

Konanie o azyle môže trvať pomerne dlho, pretože orgány preveria každý detail vašej žiadosti a potom o nej rozhodnú. Pravidelný postup môže trvať od 6 a maximálne 21 mesiacov.

Postupy a lehoty sa však môžu líšiť, ak sa vaša žiadosť posudzuje v rámci osobitného konania, ako je zrýchlené konanie, konanie na hraniciach alebo konanie o prípustnosti. Vaša žiadosť môže byť tiež uprednostnená. V takýchto prípadoch vám vnútroštátne rozhodujúce orgány poskytnú konkrétne informácie.

Je dôležité vedieť, že toto obdobie čakania na rozhodnutie môže byť niekedy emocionálne náročné.

V Európskej únii sa za **dieťa** považuje každá osoba mladšia ako 18 rokov. Počas všetkých krokov konania o azyle sa v prvom rade zohľadňujú najlepšie záujmy a blaho dieťaťa, aby sa zabezpečila jeho bezpečnosť, prosperita, sociálny rozvoj atď.

Ako môžu moje deti, ktoré ma sprevádzajú, získať azyl?

Ak prichádzate s deťmi, môžete podať jednu žiadosť pre seba a svoje deti mladšie ako 18 rokov. Za určitých okolností môžu vaše deti požiadať o azyl samy. Ďalšie informácie získate od vnútroštátnych orgánov.

Som mladší ako 18 rokov, bez rodiča alebo inej zodpovednej dospelkej osoby

Ak máš menej ako 18 rokov a si sám/sama, bez rodiča alebo inej zodpovednej dospelkej osoby, si **maloletá osoba bez sprievodu**. Ak sa ťa to týka, informuj o tom vnútroštátne orgány a požiadaj o ďalšiu podporu.

Aké sú vaše práva v priebehu konania o azyle?

Môžete zostať v krajine EÚ, ktorá posudzuje vašu žiadosť o azyl.

Žiadosť o azyl vám poskytuje právo zostať v krajine až do ukončenia konania o vašej žiadosti.

V závislosti od vašej situácie dostanete ubytovanie, stravu alebo peniaze na nákup potravín, základnú a nevyhnutnú zdravotnú starostlivosť a sociálnu pomoc. Ďalšie informácie o vašich nárokoch vám poskytnú vnútroštátne orgány.

Môžete požiadať o tlmočníka.

Ak s vami štátne orgány komunikujú v jazyku, ktorému nerozumiete, môžete požiadať o tlmočníka. Za tlmočníka neplatíte. Počas osobného pohovoru bude prítomný tlmočník, ktorý hovorí jazykom, ktorému rozumiete.

Tlmočník vám pomôže pri komunikácii so štátnymi orgánmi, ale len v záležitostiach týkajúcich sa vašej žiadosti. Tlmočník je neutrálny a rešpektuje dôvernú informáciu; nikoho nezvýhodňuje, nikomu inému neposkytuje informácie o tom, čo hovoríte, a nemá žiadny vplyv na rozhodnutie o vašej žiadosti.

Ak tlmočníkovi nerozumiete, okamžite o tom informujte štátne orgány. Môžete sa tiež informovať o možnosti využiť vlastného tlmočníka.

Vždy môžete klásť otázky, máte právo byť informovaní.

Ak vám nie sú jasné žiadne práva, povinnosti, postup, časový rámec, aktuálny stav vašej žiadosti alebo iné záležitosti týkajúce sa vašej žiadosti, môžete sa obrátiť na orgány a úrad Vysokého komisára Organizácie spojených národov pre utečencov (UNHCR).

Dostanete ďalšie informácie týkajúce sa konania o azyle a konkrétne informácie súvisiace s vaším prípadom.

Môžete mať právnik.

Právnik je osoba poskytujúca právnu pomoc, poradenstvo a asistenciu a zastupujúca vašu osobu pred orgánmi. Právnik vám môže pomôcť napríklad pri podávaní žiadosti o azyl, pri konaní o azyle, pri oficiálnej komunikácii atď. Právnik je nezávislý od štátnych orgánov a je vaším právom poradiť sa s právníkom.

Právnik vám môžeme prideliť bezplatne. Ak potrebujete ďalšie informácie, obráťte sa na vnútroštátne orgány.

Okrem toho môžete vždy bezplatne požiadať orgány o právne informácie a informácie o konaní. Takéto informácie môžu poskytnúť aj mimovládne organizácie.

Keď už máte právnik alebo akúkoľvek právnu pomoc, alebo keď v tejto súvislosti dôjde k akýmkoľvek zmenám, informujte orgány o podrobnostiach (osobné údaje právnik alebo údaje o zmene), aby orgány mohli informovať vášho právnik o vašej žiadosti.

S UNHCR alebo jeho partnerskými organizáciami sa môžete spojiť a komunikovať s nimi v ktoromkoľvek kroku konania o azyle.

UNHCR chráni záujmy žiadateľov o azyl a utečencov. Poskytuje tiež právnu pomoc a poradenstvo v súvislosti so spravodlivým a účinným posúdením vašej žiadosti.

UNHCR sa môže zúčastniť na pohovoroch, odvolacích konaniach alebo podať písomné žiadosti v súvislosti so žiadosťou o azyl.

Kontaktné údaje UNHCR a informácie o konaní o azyle v závislosti od krajiny, v ktorej sa nachádzate, nájdete na stránke UNHCR <https://help.unhcr.org/>

Ak zvažujete dobrovoľný návrat do svojej krajiny, môžete požiadať o podporu

O podporu na dobrovoľný návrat do svojej krajiny môžete požiadať kedykoľvek počas konania o azyle.

Ak chcete stiahnuť svoju žiadosť o medzinárodnú ochranu (azyl), obráťte sa na príslušné orgány. Keď stiahnete svoju žiadosť, nebudete mať viac právo na pobyt ako žiadateľ o azyl.

Viac informácií o dobrovoľnom návrate a pomoci, ktorú môžete dostať, získate od príslušných orgánov.

Potrebujete na absolvovanie konania špeciálnu podporu?

Ak máte nejaké osobitné potreby alebo ste zažili napríklad psychické, fyzické alebo sexuálne násilie, alebo máte iné ťažkosti, napríklad zdravotné postihnutie alebo vážne ochorenie, mali by ste o tom informovať rozhodujúce orgány. Podrobne posúdia vašu situáciu a v prípade potreby vám poskytnú ďalšie záruky a podporu. To môže zahŕňať napríklad poskytnutie dodatočného času alebo vymenovanie špecializovaných pracovníkov na riešenie vášho prípadu. Môžete tiež požiadať o vypočutie úradníkom alebo úradníčkou a tlmočníkom, ak by ste sa vzhľadom na dôvody, pre ktoré žiadate o azyl, inak nemohli plne vyjadriť.

Aké sú vaše povinnosti?

Musíte spolupracovať s orgánmi.

Je vo vašom záujme spolupracovať so štátnymi orgánmi, komunikovať s nimi, reagovať na ich žiadosti a požiadavky a dodržiavať kroky konania. To umožní orgánom riadne preskúmať vašu žiadosť.

Na požiadanie sa musíte na úrady osobne dostaviť.

V súvislosti s vašou žiadosťou môžete byť zavolaní na stretnutia.

Musíte sa zúčastniť na všetkých stretnutiach vždy, keď dostanete oznámenie od orgánov, list alebo akékoľvek iné oznámenie s uvedením dátumu a času, aby mohla byť vaša žiadosť riadne preskúmaná. Musíte sa dostaviť v uvedenom termíne a čase.

Hovorte pravdu. To, čo povieť, je veľmi dôležité pre dôveryhodnosť vašej žiadosti. Preto buďte úprimní, poskytnite úplné, presné a správne informácie o svojej totožnosti, rodine, krajine pôvodu, dôvodoch, prečo ste opustili svoju domovskú krajinu a prečo sa tam nemôžete vrátiť.

Ak niečo neviete alebo si nepamätáte, jasne to uveďte; nesnažte sa vymyslieť odpoveď.

Musíte informovať orgány o všetkých zmenách svojej adresy a kontaktných údajov

Orgány vás musia mať možnosť zastihnúť v súvislosti s vašou žiadosťou o azyl, napríklad aby vás mohli pozvať na stretnutie alebo vás informovať o vašej žiadosti. Preto je dôležité, aby orgány mali vašu správnu a aktuálnu adresu a kontaktné údaje, aby vás mohli kedykoľvek kontaktovať.

Ak sa zmenila vaša adresa, e-mail alebo telefónne číslo, musíte o tom čo najskôr informovať orgány prostredníctvom príslušných komunikačných prostriedkov. Informujte sa od orgánov, či je potrebné zaslať nové kontaktné údaje, napríklad prostredníctvom doporučeného listu s novou adresou alebo vyplnením osobitného formulára.

Nezabudnite, že nesmiete opustiť ani sa pokúsiť opustiť krajinu EÚ, ktorá je zodpovedná za posúdenie vašej žiadosti. Ak dostanete ubytovanie v centre, počas vybavovania vašej žiadosti by ste nemali opustiť centrum bez potrebného povolenia.

Musíte predložiť všetky dokumenty, ktoré potvrdzujú vašu žiadosť, aby ste čo najviac podporili to, čo hovoríte alebo vyhlasujete.

Patria sem:

Doklady totožnosti:

cestovný pas, občiansky preukaz, školský preukaz, rodný list, vodičský preukaz, sobášny list, výňatok z matričnej knihy týkajúci sa rodiny, vojenský preukaz, akýkoľvek doklad o zamestnaní, certifikáty,

Dokumenty týkajúce sa vašej situácie:

súdne rozhodnutia, zatykače, správy z policajného vyšetrovania, iné dokumenty od polície alebo súdov, výhražné alebo varovné listy, novinové články (vrátane zmienok o konkrétnych menách), krstný list, preukaz o členstve v politickej strane, fotografie, príspevky na sociálnych sieťach, lekárska dokumentácia alebo dokumentácia o psychologickom stave atď.

Nemusíte predkladať dokumenty, ktoré obsahujú všeobecné informácie o vašej krajine. Rozhodujúce orgány dobre poznajú všeobecnú situáciu vo vašej krajine.

Je dôležité, aby ste podľa možnosti predložili originálne dokumenty.

Nesmiete zničiť ani zahodiť žiadne doklady totožnosti. Nesmiete zatajiť žiadny relevantný doklad. Nesmiete predložiť falošný alebo sfalšovaný doklad.

Ak pri sebe nemáte žiadne doklady, ktoré by ste mali predložiť, počas pohovoru vysvetlite dôvody. Ak je to možné, požiadajte svojich priateľov alebo príbuzných, aby vám ich poslali, pokiaľ to neohrozí vás alebo ich.

Aké sú následky nespolupráce s orgánmi?

Ak existujú závažné dôvody, pre ktoré nemôžete splniť niektorú zo svojich povinností, bezodkladne o nich informujte príslušné orgány.

V opačnom prípade, ak porušíte svoje povinnosti, môže to mať rôzne následky. Hrozí tiež, že ako žiadateľ o azyl prídete o svoje práva.

Vaša žiadosť môže byť považovaná za stiahnutú alebo zanechanú.

Vaše konanie o azyle by mohlo byť zastavené a mohli by ste stratiť postavenie žiadateľa o azyl v príslušnej krajine EÚ a všetky súvisiace práva, ak sa štátne orgány domnievajú, že už nežiadate o ochranu.

Môže sa to stať napríklad vtedy, ak ste opustili krajinu alebo ubytovacie centrum bez riadneho povolenia alebo ak sa s vami orgány nemôžu spojiť.

Vaša žiadosť môže byť negatívne ovplyvnená.

Ak poskytnete zavádzajúce informácie týkajúce sa vašej totožnosti alebo vašej žiadosti alebo zničíte či sfaľujete dokumenty, môže to mať negatívny vplyv na posúdenie vašej žiadosti o azyl.

Dajte orgánom vedieť, ak

Sa stratil váš rodinný príslušník

Ak hľadáte svojho rodinného príslušníka (príslušníkov), informujte o tom orgány. Môžu vám pomôcť ich nájsť.

Ak potrebujete špeciálnu lekársku pomoc

Informujte orgány, ak máte zdravotné problémy, ste tehotná alebo ak bolo proti vám v minulosti použité násilie.

Môžete dostať lekársku pomoc.

V súvislosti s konaním o azyle môžete podať sťažnosť, ak sa domnievate, že sa vám stala niektorá z týchto udalostí:

- boli porušené niektoré z vašich práv,
- boli porušené pravidlá konania,
- ktorýkoľvek štátny orgán s vami zaobchádzal nevhodne alebo neeticky.

Je vo vašom záujme, aby ste na tieto problémy upozornili čo najskôr. Sťažnosť nie je odvolaním proti rozhodnutiu vo vašej žiadosti o azyl. Sťažnosť môžete podať ešte pred prijatím rozhodnutia o vašej žiadosti o azyl.

Môžete podať sťažnosť:

- osobne v kancelárii orgánov.
- písomne, poštou alebo e-mailom, prípadne prostredníctvom osobitného formulára, na oficiálnu poštovú adresu alebo e-mail orgánu.
- prostredníctvom svojho právnik, ak ho máte.
- prostredníctvom UNHCR.

Publications Office
of the European Union

